

Kurzus kódja(i): BBN-FLM18-402.16, BMA-FLMD-332.08

Kurzus címe: Filmarchívumi kutatószeminárium

Tanár neve: Barkóczi Janka

Kurzus időpontja, helye: P 09:00-12:00, kéthetente (megadott napokon), főépület 42., ill. **külső helyszínen: NFI Filmarchívum**

Kurzus típusa: gyakorlat

Kurzus leírása: A kurzus kutatószeminárium, amelynek során a hallgatók kis létszámú csoportokban dolgoznak, és a félév végére az előzetesen megadott szempontok szerint közösen feldolgoznak egy-egy megadott témát. A témák meghatározott filmarchívumi (filmes és nem-filmes) gyűjteményekhez kapcsolódnak. A munka szoros mentorálás mellett zajlik, kihelyezett filmarchívumi helyszínen. A feldolgozás során a két hangsúlyos szempont az anyag filmtörténeti relevanciája és az archívumi megőrzés kérdése. A hallgatók a munka során változatos módszereket alkalmaznak, amelyben többek között a kapcsolódó szakirodalom feltárása és feldolgozása, adatbáziskezelés, a műtárgyak/filmalkotások leírása, esetleg interjúk készítése is beletartozik. Interjúk készíthetők filmalkotókkal, filmszakmai szereplőkkel, olyan személyekkel, akik fontos filmtörténeti információkkal egészíthetik ki a gyűjteményről való ismereteinket, illetve filmarchívumi szakemberekkel, akik az anyagok gyűjteményi történetéről adhatnak tájékoztatást.

A hallgatók feladata az adott témához kapcsolódó

- 1) *esettanulmány* elkészítése, amely bemutatja az adott téma kulturális, filmtörténeti, technológiai összefüggéseit,
- 2) *projektterv* kidolgozása, amely ismerteti a műtárgyak/filmalkotások gyűjteményi történetét és jelenlegi helyzetét, valamint javaslatot tesz a megőrzés és hozzáférhetővé tétel lehetséges lépéseire.

A kurzus témái:

1. alkalom: **Bevezetés.** A feldolgozandó témák ismertetése és kiosztása.
- 2-5. alkalom: **Terepmunka, kutatás.** A 4. alkalommal a kutatás állásának ismertetése, további feladatok meghatározása.
6. alkalom: **Prezentációs óra.**

Kurzus teljesítésének követelményei: A kurzus szorosan kapcsolódik a *Bevezetés a filmarchívum világába* című előadáshoz, ezért a felvétele azoknak a hallgatóknak javasolt, akik az előadást is felveszik.

A kurzus hallgatói megismerik, elfogadják és kötelezően betartják a kutatás helyszínéül szolgáló intézmény szabályzatait.

A kurzus beadandó dolgozattal (esettanulmány és projektterv) és prezentációval zárul, amelyet a félév során átvett témák egyikéhez kapcsolódóan kell írni a megadott szempontok szerint kell teljesíteni.

Elsajátítandó kompetenciák és módszerek: A területhez kapcsolódó alapvető szakkifejezések és a filmarchívumi munkakörök és munkafolyamatok megismerése, az archívumokban való kutatás módszereinek gyakorlati alkalmazása. A hallgatók megismerkednek az archívum adatbázisával, működési rendjével és az adott anyag kezelésének szabályaival. A diákok olyan gyakorlati kihívásokkal találkoznak, amik az archívumi területen zajló munka során felmerülhetnek, miközben a filmtörténeti ismereteiket is bővítik.

Kötelező / ajánlott irodalom: Kötelező irodalom:
Filmarchívum összeállítás. *Metropolis* 2023/4. (Különösen a FIAF Etikai Kódex) <https://metropolis.org.hu/bevezeto-a-filmarchivum-cimu-osszeallitashoz>
Gyürey Vera – Kurutz Márton – Veress József: *A Filmarchívum. A Magyar Nemzeti Filmarchívum története a kezdetektől napjainkig.* Budapest: Magyar

Nemzeti Filmarchívum, 2009. 5–41.

A Filmarchívum története. A Nemzeti Filmintézet – Filmarchívum honlapja.

<https://nfi.hu/filmarchivum/rolunk-3/tortenet>

A Nemzeti Filmintézet Közhasznú Nonprofit Zrt. Kutatási Szabályzata

https://nfi.hu/file/documents/2/2815/kutatasi_szabalyzat_20230523_kereshető.pdf

Ajánlott irodalom:

Az archívumok elméletei. *Helikon* (Tematikus szám) 60.3. (2014). A teljes szám letölthető: <http://real-j.mtak.hu/1926/26/Helikon2014.3.pdf>

Curating Film Archives. In: Bosma, Peter: *Film Programming. Curating for Cinemas, Festivals, Archives.* London – New York: Wallflower, 2015. 82–93.

Derrida, Jaques – Ernst, Wolfgang: *Az archívum kínzó vágya / Archívumok morajlása.* Budapest: Kijárat, 2008.

FIAF Manifesto. *Don't Throw Film Away: The 70th Anniversary FIAF Manifesto.*

<https://www.fiafnet.org/pages/Community/FIAF-Manifesto.html>

The FIAF Moving Image Cataloguing Manual. <https://www.fiafnet.org/pages/E-Resources/Cataloguing-Manual.html>

FIAF Filmarchívumok gyűjteményi szabályzatai <https://www.fiafnet.org/pages/E-Resources/Collection-Policies-Affiliates.html>

Theorizing Archival Film. In: Fossati, Giovanna: *From Grain to Pixel: The Archival Life of Film in Transition.* Third (revised) edition. Amsterdam:

Amsterdam University Press, 2018. 145–193. Teljes könyv open access hozzáférése: <https://www.jstor.org/stable/j.ctv8bt181>

Gyürey Vera – Kurutz Márton – Veress József: *A Filmarchívum. A Magyar Nemzeti Filmarchívum története a kezdetektől napjainkig.* Budapest: Magyar Nemzeti Filmarchívum, 2009.

Hamar Péter: Csak a fejléc maradt. Volt egyszer egy Filmtudományi Intézet. *Filmvilág* 2016/04 23-26.

Houston, Penelope: *Keepers of the Frame: The Film Archives.* London: BFI, 1994. 1–7., 37–59.

Lajta Andor: *A Filmarchívum és Filmmúzeum emlékirata.* Budapest, 1953.

október 1. Kézirat. Magyar Nemzeti Filmintézet – Filmarchívum Könyvtára, L.sz. 1702.

Roud, Richard: *A Passion for Films: Henri Langlois and the Cinémathèque Française.* New York: Viking, 1983.

Szabó György (ed.): *Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum 1957–1982.* Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet, 1982.

Tanulmányozásra javasolt honlapok:

Nemzeti Filmintézet – Filmarchívum <https://nfi.hu/filmarchivum>

FIAF – Nemzetközi Filmarchívumok Szövetsége <https://www.fiafnet.org/>

The Association of Moving Image Archivists <https://amianet.org/>